

1865-12-23

SENDER

Janus la Cour

RECIPIENT

P.C. Skovgaard

FACTS

Document type:

Letter

General comment:

Læsevejledning

Foto 1 viser side 1

Foto 2 viser side 2 og 3

Foto 3 viser side 4

Foto 4 viser side 8 og 5

Foto 5 viser side 6 og 7

Sender's location:

Rom

Mentioned people:

Pave Pius 9.

Carl Bloch

Otto Evens

Susette Cathrine Holten

Claude Lorrain

Wilhelm Marstrand

Nicolas Poussin

Georgia Skovgaard

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Mentioned locations:

Albano

Castel Gandolfo

Nemi

Monto Caco

Rom

Genzano

Frascati

Archive:

Mappe 11 nr. 13 a-b

TRANSCRIPTION

Rom, lille Juleaften 1865.

Gode hr. Skovgaard!<sup>1</sup>

Tusind Tak for deres kjærkomne Brev, det glæder mig meget deraf at see at Alt er vel i Rosenvænget, thi omendskjøndt jeg ofte foretager nogle tankespadseretoure rundt omkring i Hjemmet, ringer paa hos dem, bliver lukket ind og faaer mig en lille Samtale med dem og deres Kone<sup>2</sup>, leger og kjoler med Børnene,<sup>3</sup> saa mangler dog en saadan Tour, trods sine mange fordele, altformegyet den Virkelighedens Haandgribelighed, som vi Mennesker nu eengang trænge saa stærkt til, til rigtig at kunne fornøje; Heldigviis er da Virkeligheden ogsaa saare skjøn her i det vidunderlige Rom, Skjøndt jeg jo nok engang imellem føler nogle smaa Benovvelser i venstre Side især nu i Anledning af Julen. Hver Mandag er jeg gjerne i Vatikanet, og jo oftere jeg kommer der, jo mere Glæde har jeg derved, jeg begynder jo da ogsaa bedre

-2-

at kunne finde mig tilrette i disse umaadelige Sale, trættes jeg ved [?Antikkens] saa kan man rigtig nok let blive forfrisket ved den dejlige Udsigt over imod Bjergene, som nu ligger med Snee paa Toppen, og derfor næsten saa hjemlige ud, denne Saa spørger ellers stærkt i mit Hoved, men det maa den egentlig ikke, da jeg har nok at bestille med hvad jeg har paabegyndt. I Stanzerne og i det sextinske Kapel er jeg imidlertid lettest at træffe, her faaer man da ogsaa et udmærket begreb om Rafaels<sup>4</sup> [?ynde] og [?fred], og Michel Angelos<sup>5</sup> vældige Storhed. At nævne Enkeltheder i den Mængde af dejlige Ting hernede er imidlertid vanskeligt især da jeg troer at jeg i mit sidste Brev begyndte derpaa, og derfor let kun kunde komme til at gjentage det, men Noget om Claude<sup>6</sup> maa jeg dog fortælle, thi han bør være i hvert Brev, det er jo da ogsaa igjennem ham at den mere direkte Paavirkning skeer. I Akademiets, St. Lucas,s

Malerisamling

-3-

er der et større Billede en [?Søhavn] af Claude,<sup>6</sup> der er en saadan Glands, Lys og Liv deri, omendskjøndt det for lidt meget, ja det for jeg megen Glæde af, det har Alt det, som Ord ikke kunne sige, som næppe Pensel og farver kan gjøre, som næsten maa hexer frem, og da jeg første Gang saa det, slugte det de fleste andre Billeder, trods sine Underligheder, saaledes at Solen staaer saa lavt, at det næsten er Solopgang, medens dagens Glands er over hele Billedet. Claude<sup>6</sup> kun ser da ogsaa Alle de Andre Landskabsmalere hernede, da de store Hollændere kun ere sparsomt og daarligt repræsenterede, især er der Een, som hedder Orrizzonte<sup>7</sup>, hvis

Billeder var allevegne, og som stadig overgaar mig ved sin Kjedsommelighed, og selv Poussin<sup>8</sup>, men jeg tør ikke rigtig sige det, begynder at kjede mig, vel er der meget stort og skjønt i hans Composition, men den er dog lidt eensformig, og hvor det gjælder at give en Stemning og en Lysvirkning ja saa er det dog vel nok lidt svagt; Poussin<sup>8</sup> morede mig mere i Begyndelsen, medens

-4-

det Omvendte er Tilfældet med Claude.<sup>6</sup> Det er især denne Finhed og Farveglands, uden at være koloreret, tilligemed en saa blød og [?] Pensel, som tiltaler saa meget hos Claude, og som jeg kunde have besynderlig godt af at lægge mig paa Sinde, det gjør jeg da egentlig ogsaa, jeg maler og gaaer og anstiller Sammenligninger mellem ham, Naturen og mig selv, rigtignok bliver jeg grumme ynkelig ved disse betragtninger, men saalænge jeg dog kan mærke at jeg arbejder, og kan mærke at Vingerne voxer lidt, saa gaaer det an, men sommetider løber det rigtignok rundt for mig, og saa muler jeg lidt; da dette vel nu ikke er min Rejses Maal, saa gaaer det over hernede som hjemme. De spørger hvad jeg synes om det dejlige Land, ja her er rigtignok skjønt; det har nok været et usædvanligt skyrigt Efteraar, jeg var forleden i Frascati, Campagnen laa i mørk men alligevel klar Skygge, medens bjergene straaledede i det dejligste, kraftigste Lys.

-5-

[Mappe 11 nr. 13B]

Det var vidunderligt dejligt, jeg fik lyst til at male det, med en Gruppe Pinier i Forgrunden, men man faaer saa mange Lyster, imidlertid jeg tegnede i nogle dage dertil, og tænkte kun paa Pinier. En Aften saa jeg da et Motiv med Kampen mellem Maanen og Aftendæmningen, det var saa smukt, og det tænker jeg ogsaa paa, især da det vel var et Motiv til at gennemføre mit Motto, Lys og Fauna uden Coulør, det er saadan bleven min Kjæphest i denne Tid, nu skal jeg dog ikke skrive mere derom dennegang, især da de rimeligviis, naar jeg faaer Noget sendt Hjem, ikke kan see deraf at jeg har tænkt paa saadant. Vi, 4 danske deriblandt Sonne,<sup>9</sup> vare ogsaa en lille Tour ud i Albanerne, om af Genzano, Nemi til Monte cavo og til Albano, dagen efter den smukke Vej omad Castel Gandolfo til Frascati det var en smuk Tour, omendskjøndt det var

-6-

diset og graat i Vejret, Circes berømte Ø saa vi dog. Fra Sonne<sup>9</sup> skal jeg hilse mange Gange, ligeledes fra Evens<sup>10</sup>, den første har fat i to smukke Billeder, den sidste har gyseligt travlt, saa han har kun Tid til, Søndag [?] slog at følge med i Campagnen, hvor vi da spiste til Middag i een eller

anden [?Kucifa], og have det ret livligt. Bloch <sup>11</sup> har i to Maaneder været i Florentz, men kommer vist snart her til igjen. Det glæder mig tillige at høre, at de nu er ret vel tilfreds med Zachos <sup>12</sup> og Jaiis 's Arbejde fra i Sommer. og jeg haaber og er overbevist om at de ville have megen Nytte af at boe hos dem, derimod kan jeg ikke rigtig gaa ind paa, at et muligvis kunde have nogen skadlig Indflydelse paa Nogen, tværtimod jo mere jeg seer her af fremmed Kuns, og paa samme Tid tænker paa Kunsten hjemme, jo mere

-7-

synes jeg vi g trænger til Sammenhold og tillige hvor meget vi have den at takke for. Her er i denne Tid udstillet et stort Maleri af en ung fransk maler, Duran, det er nok dygtigt gjort, han regnes nok ogsaa til Een af de mest begavede yngre Franskmænd, men det seer næsten ud som om den eneste Grund til at male stort, er at kunne anvende Paletskrab i Forgrunden, ja selv Luften er ikke fri for selve Tupper af tør Farve. Her tales en heel deel om Røvere, Nogle siger, det er Paven <sup>13</sup>, som [?lejer] Folk til at være Røvere, for at tvinge Franskmændene til at blive, Andre at det er Garibaldister, derfor Røvere, for at tvinge Victor Emanuel <sup>14</sup> til at lade sine tropper rykke ind, hvem der egentlig har det ved jeg ikke, men for de Rejsende som føres til Bjergene, og hugges fingrene af, kan det egentlig ogsaa være ligegyldigt. Hvad de mistænkelige Breve angaar, da vilde jeg gjerne bede dem om at aabne dem, da jeg tænker det er de forbandede Tydskere, som kom med [?], o.s.v, skulde der være

-8-

Noget af Interesse, hvilket jeg imidlertid ikke kan tro, Rykkere har jeg idetmindste Ingen af, saa vilde de maaskee engang ved Lejlighed skrive lidt derom. Nu er Papiret snart fuldt, jeg faaer kun lidt Plads til at skrive om det dejlige Veir, om de kolde Stuer og tynde Kakkelovne, om Forberedelserne til Juleaftensgildet, hvortil jeg har malet et Par Dage et Vinterbillede fra hjemmet, og om hvad der ellers løber rundt i mit Hoved, thi jeg er ikke fri for at synes at jeg den ene dag er en stor Klodrian, og den næste dag slet ikke saa tosset, men naar jeg skal skrive herom kan jeg ikke godt fatte mig i Korthed, det har de nu vel nu nok mærket, nej jeg kan kun sende de hjerteligste hilsener til dem og deres Kone, <sup>2</sup> to drenge og een Pige, <sup>3</sup> som nok baade er baade en Tullebasse, en Solstraale og en Selsabsdame, Prof: Marstrand, <sup>15</sup> Rump <sup>16</sup>, Aagaard, Zacho, <sup>12</sup> O.S.V. og Hilsenerne gjælder især denne gang, et glædeligt Nytaar til dem og Familie og Enhver i det kjære Hjem. Med Højagtelse deres hengivne Janus la Cour. <sup>17</sup>

|Min billedhugger Meddelsen sendte jeg et Par Ord, som jeg tænker de har modtaget|

---

<sup>1</sup> Malerinnen P.C. Skovgaard (1817-1875).

<sup>2</sup> P.C. Skovgaards hustru Georgia Skovgaard (1828-1868) født Schouw.

<sup>3</sup> Georgia og P.C. Skovgaards børn: Joakim (1856-1933) og Niels Skovgaard (1858-1938) samt Cathrine - senere brugte hun navnet Susette og giftede sig til Holten.

<sup>4</sup> Den italienske maler Rafael Santi (1483-1520). I Vatikanet har han eksempelvis malet "Skolen i Athen" og Pernasset i Segnatura.

<sup>5</sup> Den italienske kunstner Michelangelo Buonarroti (1475-1564). Han malede loftet og alteret i Det Sixtinske Kapel.

<sup>6</sup> Den franske maler Claude Lorrain (ca. 1600-1682).

<sup>7</sup> Den flamske maler Jan Frans van Bloemen (1662-1749). Han er også kendt under tilnavnet Orizzonte.

<sup>8</sup> Den franske maler Nicolas Pousin (1594-1665).

<sup>9</sup> Maler Jørgen Valentin Sonne (1801-1890).

<sup>10</sup> Billedhugger Otto Frederik Theobald Evens (1826-1895).

<sup>11</sup> Maler Carl Heinrich Bloch (1834-1890).

<sup>12</sup> Maler Christian Zacho (1843-1919).

<sup>13</sup> Pave Pius 9. (1772-1878).

<sup>14</sup> Victor Emanuel 2. af Italien (1820-1878). Han regerede over Piemonte, Savoyen og Sardinien fra 1849 til 1861, og samlede Italien i 1861, hvor han blev konge af et samlet Italien.

<sup>15</sup> Maler og professor Wilhelm Marstrand (1810-1873).

<sup>16</sup> Maler Godtfred Rump (1816-1880).

<sup>17</sup> Malerinnen Janus la Cour (1837-1909).

Lom, lilla Juleaften 1865.

Gode fr Skovgaard.

SKOVGAARD-MUSEET  
Mappe II Nr. 13A

Løstend tak for Deres Gæstgæst  
Lom, det glæder mig meget meget at høre  
at alt er vel i Løstend, og omvendt.  
Skjænt jeg ofte forestiller mig Løstend  
færdig med omkring i fjernest, ringe og  
for dem, bliver luttet med og faar mig  
en lille Omtale med dem og Deres Lom,  
hvor og hvor med Løstend, saa mang  
der dog en faadan Lom, hvor der mang  
faade, altsomest der virkelig faade  
gaibeligst, som vi Mennesker nu mang  
konger saa storket til, til rigtig at kunne  
færdig; heldigvis er da virkelig faade  
faade skjøn fr i det vidunderlige Lom, skjænt  
jog jo nok mang i mellem selve nogle fine  
Løstend i næsten Tid iser nu i Auldring  
af Jule. Der Mandag er jo gæst. Dasi  
Lom, og jo efter jeg kommer der, jo mere glo  
de far jeg dem, jeg begynder jo da ogsaa bedre

et künne find mig tilende i disse uenselige  
Dale, trostne jo <sup>et</sup> Antikrom for kan  
man rigtig nok let blive forførfet og  
den dylige Udfigt over imod Lyngan,  
for nu ligger med Over jaa Lyngan, og  
derfor vilke for spændige ind, men der  
spæges allers størst i mit hænd, men det  
maa den egentlig ikke, da jo for nok et  
bistille med jo for gaaliggend. I  
Thengene og. Et piftende Kægel er jo  
imidlertid blet et troff, for faar man  
da efter et udmærket Lyngan om Raphaels Gu.  
de er fond, og Michel Angelos voldige Over.  
id. Et uenselig Eufelstid, den Mængde af  
dylige Eng fremt er imidlertid uansetligt  
ifor da jo naar et jo er mit pifte Læs  
lyngde Dage, og derfor let kan kænd kom  
me til et egentlige id, men Naar om  
Claude maa jo jo fortælle, og for los var  
i først Læs, id er jo da efter igennem faar  
at den mere dyrlige Forværing stæver.  
I Akademist, St Lucas, i Maler skolen

er det et stier Lilled, en Tjefar af Claude,  
der er en faadom Claude, Lys og Læs, omme  
stjændt det for lidt meget, ja det for jo meget  
glødt af, det for All det for det ikke  
kænne lige, for meget faupel og Læs  
kan gjev, faar mætte maa jaget frem, og  
da jo første Gang for det, faar det de fle  
ste andre Lilled, som det pæn Uendelighed,  
faar det et Dole stæver, faar det, et Mætte  
er Dolegang, mætte stæver Claude er over  
jete Lilled. Claude kan for de efter All  
de Andre Landstebomsten faar det, da de store  
Tallender kan en piftende, faar det meget  
Tjefar, ifor er det for pæn faar det Over.  
Læste, pifte Lilled er allene, og faar  
stæver Dage mig ind pæn pæn, faar det  
et pæn Tjefar, maa jo for det ikke rigtig lige  
det, begynde et Kjed mig, maa er det meget  
stærk og stjænd i pæn Læste, faar det  
den er det lidt stæver, og faar det gjev  
stæver en Dæmning og en Læste, faar det  
ja for er det dog nok lidt pæn, faar det  
for mætte mig maa, Læste, mætte



Det Quesnante - Edfollet med Glaude. Det  
er ifor den Linsed og Tansglaude, inden at  
noen Kolosant, tilligemed en saa blød og færdig  
sund Fursel, som tillader saa meget for  
Glaude, og som jo kunde have besjænkning  
gode af at legge mig paa Tiid, det gjør jo  
da egentlig ogsaa, jo mæler og gaar og  
anfyller Sammenligninger mellem dem,  
Naturen og mig selv, vigtig nok bliver jo  
gennemmer gæstelig og Lige Betragtninger,  
men færdige jo dog kan mærke at jo  
arbejde og kan ~~mærke~~ at Dingen er  
lidt, saa gaar det an, men formentlig  
løber det vigtig nok rundt for mig, og  
saa mærker jo lidt, da det er et nyt  
ikke er min Lige Maal, saa gaar det  
over fremme som fjæmme, de fjænger  
færd jo fjæst om det Lige Land, ja far  
er vigtig nok af Kjænt; det far nok mere  
at ufærdeligt af Kjænt færdig, jo var  
forleden i Tansglau, Campagnen var i mæke  
men alligevel klar af Kjænt, mæder Lige  
er færdig: det Lige, kraftigste Lige,

Meget af Taktens, hvilket jeg imidlertid  
 ikke kan tro, Lykke for jeg i det mindste  
 Tungen af, jeg vilde de maaske angaa og  
 Gledesfald skrive lidt derved. Men er jeg  
 mest færdig, jeg faar kun lidt Glæde til  
 at skrive om det Dybe Drev, om de  
 kende Otter og kjæde Kalkeløse, om de  
 brudte om de Guleafkugler, fortil  
 jeg for mælt at for Dage at skrive. Men  
 for Hjemmet, og om hvad de alle Leds  
 bærer: mit Hjem, og jeg er ikke fri for  
 at sige at jeg den ene Dag er en stor  
 Alleværd, og den næste Dag skal ikke faa  
 troet, men naar jeg skal skrive fra  
 kan jeg ikke godt sige mig: Kædet, det  
 for de nu vil nok mærke, og jeg kan  
 kun sige de sjældne til dem  
 og den Kone, de drager om sig, som de  
 nok bød i en lille Billede om det,  
 færdig og en Deltagelse, for: Marthas  
 Rung, Aagaard, Tacke, og: og Gledesfald  
 og det i for den Gang, at Gledesfald Nye, og  
 det den og Familie og Casper. Det Hjem

SKOVGAARD-MUSEET  
 Mappe 11 Nr. 10

Med Lillstjerner Middelstjerne Parus laeuer  
 smukke jeg det for det, som jeg tænker de for  
 modtaget.

Det var i det mindste Dygtigt, jeg fik Lyst til  
 at male det, men en Grøge Tines i  
 Torsdagen, naar man faar saa mange  
 Lyst, imidlertid jeg angaa: nogle Dage  
 fortil, og tænkte kun gaa Tines. En  
 Aften saa jeg da at Moten med Kængur  
 mellem Thrauer og Afbrudninger, det  
 var saa smukt, og det tænkte jeg ogsaa gaa,  
 i for da det var at Moten til at gaa  
 uanset mit Mætte, Lys og Tænder  
 Coular, det er færdig bleven min Kængur  
 fast i den Tid, men skal jeg dog ikke  
 skrive mere derved om den, i for da  
 de imidlertid, naar jeg faar Næstend  
 jeg, ikke kan for den at jeg for det  
 som færdig. De 4 derved om den,  
 naar ogsaa en lille Leds ud: Alleværd,  
 om af Gangen, Nemi til Monte Carlo  
 til Albano, Dagen efter den smukke Dage  
 omad Castel Gandolfo til Trivoli. Det  
 var en smukt Leds, men det var



